

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อสำรวจการใช้ และศึกษาปัญหาการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ในการเผยแพร่ความรู้ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของหน่วยงานรัฐบาล เอกชน และหน่วยงานอิสระ
๒. เพื่อสำรวจความต้องการ และความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ในการเผยแพร่ความรู้ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
๓. เพื่อกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานรัฐบาลได้เห็นถึงความสำคัญของการนำโสตทัศนอุปกรณ์มาใช้ในการเผยแพร่ความรู้ ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับประชากร ๒ กลุ่ม คือ หัวหน้างานเผยแพร่ หรือหัวหน้างานโสตทัศนศึกษา และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา ในหน่วยงานที่ทำหน้าที่เผยแพร่ ความรู้ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๔ แห่ง โดยสุ่มเอาจากหัวหน้างานเผยแพร่ หรือหัวหน้างานโสตทัศนศึกษาแห่งละ ๑ คน และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาแห่งละ ๑ คน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๓ และประชาชนที่เป็นผู้รับความรู้ในการเผยแพร่ความรู้ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสุ่มเอาจากประชาชนในกรุงเทพมหานคร จาก ๑๐ เขต เขตละ ๑๕ ครอบครัว และครอบครัวละ ๒ คน

ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามคืนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒๕ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ ของจำนวนตัวอย่างประชากร เฉพาะกลุ่ม และได้รับแบบสอบถามคืนจากประชาชน ๒๕๖ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๖๗ ของจำนวนตัวอย่างประชากร เฉพาะกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ทาคำร้อยละ สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อสนเทศทั่วไปของตัวอย่างประชากร ข้อสนเทศเกี่ยวกับหน่วยงาน ปัญหาในการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ รูปแบบที่ต้องการในการรับข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๒. ทาคำเฉลี่ย สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ในการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการรับข่าวสารความรู้ทั่วไปจากโสตทัศนอุปกรณ์แต่ละ ชนิดของประชาชน

สรุปผลการวิจัย

๑. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑.๑ หัวหน้างานเผยแพร่ หรือหัวหน้างานโสตทัศนศึกษา และเจ้าหน้าที่ โสตทัศนศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดแบบสอบถามคืนมาจำนวน ๒๔ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ ของผู้ได้รับแบบสอบถามทั้งหมด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งในปัจจุบัน เป็น หัวหน้างานเผยแพร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๖ เป็นหัวหน้างานโสตทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๔ และเป็นเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๔๐ ทุกคนมีความรู้และประสบการณ์ทางด้าน โสตทัศนศึกษาจากประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มีความสนใจศึกษาจากตำรา เอกสาร และผู้มีความรู้ คิดเป็นร้อยละ ๕๖ เคยเรียนวิชาโสตทัศนศึกษามาบ้างในสถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๓๖ สำเร็จการศึกษาทางสาขาโสตทัศนศึกษา หรือเทคโนโลยีทางการศึกษามา โดยตรงและเคยเข้ารับการฝึกอบรม มีบ้างเป็นส่วนน้อย

๑.๒ ประชาชนทั่วไปที่เป็นผู้รับความรู้ในการเผยแพร่ความรู้ ในโครงการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนมาจำนวน ๒๕๖ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๖๗ ของผู้ได้รับแบบสอบถามทั้งหมด ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหญิงร้อยละ ๔๔.๑๑ เป็นชาย ร้อยละ ๕๕.๘๙ ส่วนใหญ่มีอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑๕ และมีการศึกษาอยู่ใน

ระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๖๐

๒. การดำเนินการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของหน่วยงานรัฐบาลจัดทำเอง เป็นส่วนใหญ่ หน่วยงานเอกชนบางแห่งใช้วิธีจัดทำเอง บางแห่งจัดทำเองและมอบหมายให้บริษัทโฆษณาจัดทำเป็นครั้งคราว ส่วนหน่วยงานอิสระจัดทำเองทั้งหมด

ในด้านงบประมาณ หน่วยงานรัฐบาลส่วนใหญ่ใช้งบประมาณที่หน่วยงานจัดสรรให้ และได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานเอกชน และองค์การต่างประเทศบ้าง หน่วยงานเอกชนใช้งบประมาณที่หน่วยงานจัดสรรให้แต่อย่างเดียว หน่วยงานอิสระใช้ทุนส่วนตัวของผู้ดำเนินการ และสมาชิก ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การต่างประเทศ และหน่วยงานเอกชนบ้าง

การแบ่งกลุ่มของประชาชนผู้รับความรู้ ฯ หน่วยงานรัฐบาลส่วนใหญ่ไม่มีการแบ่งกลุ่ม หน่วยงานเอกชนส่วนใหญ่มีการแบ่งกลุ่ม หน่วยงานอิสระบางหน่วยงานมีการแบ่งกลุ่ม แต่บางหน่วยงานไม่มีการแบ่งกลุ่ม ซึ่งหลักเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มขึ้นกับวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ

การให้บริการแก่หน่วยงานอื่น หรือนุคคลภายนอกขอเยี่ยม สโสดทัศนูปกรณ์ หน่วยงานรัฐบาลทุกแห่งมีการให้ขอยืม หน่วยงานเอกชนส่วนใหญ่มีการให้ขอยืม แต่หน่วยงานอิสระไม่มีการให้ขอยืม

การขอยืม สโสดทัศนูปกรณ์จากหน่วยงานอื่นมาใช้ หน่วยงานรัฐบาลส่วนใหญ่มีการขอยืม หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานอิสระ มีการขอยืมบ้าง เป็นการขอยืม สโสดทัศนูปกรณ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้น ๆ

สโสดทัศนูปกรณ์ซึ่งหน่วยงานส่วนใหญ่ ใช้ในการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในระดับปานกลาง คือ รูปภาพ หนังสือพิมพ์ วารสาร เอกสารเล่ม ภาพยนตร์ สไลด์ รายการวิทยุ การจัดนิทรรศการ และการบรรยาย (ไม่มี สโสดทัศนูปกรณ์ชนิดใดที่เจตีย์แล้วจัดอยู่ในระดับใช้มาก) .

ปัญหาที่หน่วยงานส่วนใหญ่ประสบ ในการใช้ สโสดทัศนูปกรณ์ เพื่อการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คือ งบประมาณที่หน่วยงานจัดสรรให้ไม่เพียงพอ กับความต้องการ ขาดผู้มีความรู้ความสามารถในการผลิตและการใช้ สโสดทัศนูปกรณ์ และไม่มี การประเมินผลการใช้ สโสดทัศนูปกรณ์

๓. ประชาชนส่วนใหญ่รับข่าวสารความรู้ทั่วไปโดยผ่านทางโซเชียลมีเดีย คือ หนังสือพิมพ์ รายการโทรทัศน์ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ รูปภาพ แผ่นป้ายโฆษณา รายการวิทยุ เพลง

รูปแบบของเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ประชาชนต้องการมากในการรับข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ ข่าว รูปภาพ การตูน และบทความ สารคดี ตามลำดับ รูปแบบของรายการวิทยุที่ประชาชนต้องการมาก ได้แก่ รายการข่าว การบรรยายความรู้ สารคดี คำขวัญหรือคำพูดสั้น ๆ และรายการตอบปัญหา ตามลำดับ รูปแบบของรายการโทรทัศน์ที่ประชาชนต้องการมาก ได้แก่ รายการข่าว ภาพยนตร์ สไลด์ รายการความรู้ สารคดี และรายการตอบปัญหา ตามลำดับ รูปแบบของกิจกรรม ที่ประชาชนต้องการมาก ได้แก่ การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ การชมภาพยนตร์ สไลด์ และการจัดนิทรรศการ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

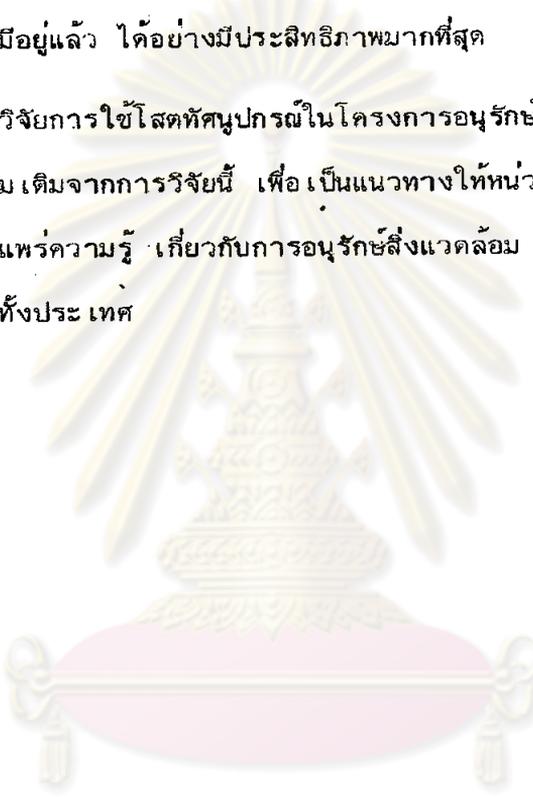
๑. ผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาให้ความสำคัญ สนับสนุน และส่งเสริมอย่างจริงจัง ในการนำโซเชียลมีเดียมาใช้อย่างกว้างขวาง ในการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างได้ผล รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

๒. หน่วยงานแต่ละแห่งควรวิเคราะห์ผลงาน และติดตามผลการใช้โซเชียลมีเดียในการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เฉพาะของหน่วยงานเอง โดยมีการประเมินผลในระยะเวลาที่เหมาะสม และสม่ำเสมอ เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไข ทั้งชนิดของโซเชียลมีเดีย รูปแบบ และวิธีการเผยแพร่ให้ได้ผลตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด

๓. แต่ละหน่วยงานควรมีโครงการแลกเปลี่ยนโซเชียลมีเดียซึ่งกันและกัน เป็นการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานทั้งหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานอิสระ ซึ่งเป็นการประหยัด และหลีกเลี่ยงการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน

๔. ควรจัดให้มีการสัมมนาและฝึกอบรม การผลิตและการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการเผยแพร่ข่าวสารความรู้แก่หัวหน้างานเผยแพร่ หัวหน้างานโสตทัศนศึกษา และ เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อเป็นการเพิ่มพูนวิทยาการใหม่ ๆ และให้สามารถใช้โสตทัศนูปกรณ์ที่มีอยู่แล้ว ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

๕. ควรทำการวิจัยการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กับตัวอย่างประชากรในส่วนภูมิภาคเพิ่มเติมจากการวิจัยนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้โสตทัศนูปกรณ์ ในการเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้ตรงตามความต้องการของประชาชนครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย